

DÍLČÍ ZKUŠENOSTI Z REALIZACE ÚKOLŮ PRO NÁBOR DO VOJENSKÝCH ŠKOL VE VÝCVIKOVÉM ROCE 1988–1989

Přesto, že od vydání RMNO pro přípravu vojsk ČSLA ve výcvikovém roce 1988–1989 neuplynulo mnoho času, potvrzuje se účelné zobecnit některé zkušenosti z jeho realizace již teď, v období, kdy je ještě časový prostor k odstranění zjištěných nedostatků a k vytvoření optimálnějších podmínek pro jeho splnění.

„Ke splnění náboru uchazečů ke studiu především vojenských vysokých škol ukládat komisím pro nábor a podřízeným velitelům konkrétní úkoly a jejich splnění náročně vyhodnocovat. Dosáhnout aktivního zapojení nejnižších velitelů do náborové činnosti.

Náčelníky KVS projednat s odbory školství KNV společný postup při prosazení směrnic ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČSR a SSR k provádění náboru na středních školách. Větší důraz položit na zkvalitnění výběru uchazečů a jejich orientaci ke studiu VVŠ PV LS Vyškov a VVTŠ Liptovský Mikuláš. (Je stanoveno v RMNO pro přípravu vojsk ČSLA ve výcvikovém roce 1988–1989).

Zevrubný rozbor metod a forem práce k zabezpečení tohoto rozkazu uskutečnil NKS FMNO na celoarmádní poradě k náboru v říjnu roku 1988 v Trenčíně. Na rozboru bylo také konstatováno, že pozitivní vývoj mezinárodní situace má zároveň i negativní dopad na myšlení části mládeže, která považuje vojenské povolání za málo perspektivní. Potvrzuje se, že nižší efektivnost branné výchovy rovněž nemá odpovídající vliv na vlastenecké a branné vědomí mládeže, na jejich rozhodování o vojenském povolání. Všeobecně známé jsou i některé problémy, které jsou přímo jak ve vojenských školách, tak i v náborové činnosti samotné.

Je tedy zřejmé, že podmínky plnění náboru občanské mládeže ke studiu ve vojenských školách nejsou lepší než v minulých letech. Chceme-li přesto úspěšně splnit úkoly náboru, je potřebné přijmout nezbytná opatření ve všech oblastech, které nábor ovlivňují. Zvláště je zapotřebí orientovat nábor na podstatné zvýšení kvality výběru, na dořešení efektivnějšího vstupu OVS a patronátních útvarů do branné a vlastenecké výchovy ve školách, na zabezpečení účinnější pomoci územních stranických a státních orgánů při náboru v okresech a krajích.

K důsledné realizaci úkolů stanovených RMNO byla na KS FMNO přijata tato opatření:

1. Základním problémem náboru do vojenských vysokých škol (VVŠ) je úroveň branného vědomí mládeže, proto bylo vyvoláno jednání s ministerstvy školství, mládeže a tělovýchovy ČSR a SSR, zástupci svazů, jehož cílem bylo vydat metodickou pomůcku pro konkrétní vstup patronátních útvarů do této činnosti.

2. Přepracovat zaměření kursu starších důstojníků pro nábor (SDN) tak, aby asi 30 hodin bylo věnováno návštěvě vybraných vojenských škol a jejich dokonalému poznání. (Vycházelo se z kritiky, že starší důstojníci pro nábor MVS v některých případech mají nižší znalosti o studiu v jednotlivých vojenských školách, především o zaměření jednotlivých studijních oborů. Zároveň bylo doporučeno všem náčelníkům KVS, aby se SDN účastnili všech exkurzí pořádaných do vojenských vysokých škol.)

3. Poskytovat objektivnější informace uchazečům o vojenských školách, zlepšit jejich popularizaci a seznamovat uchazeče s opatřeními, která byla přijata ve prospěch velitelského sboru ČSLA.

4. Zkvalitnit náborové materiály ve spolupráci s HPS ČSLA, dát k dispozici pro všechny KVS náborové filmy o vojenských školách a v průběhu roku 1989 vydat nové materiály o vojenských vysokých školách.

5. Změnit organizační práci agitačních dvojic z vojenských škol na civilních školách tak, jak již bylo dříve navrhováno některými vojenskými školami i místními orgány. Získat k náborové činnosti ty posluchače, kteří jsou ve škole známí z předchozího studia.

I přes všechna přijatá opatření současný stav náboru ke studiu na vojenských vysokých školách neodpovídá potřebám a nevytváří podmínky pro splnění RMNO. Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku je sice získáno ke studiu o 29 uchazečů více, to však při potřebných počtech nemá podstatný význam. Rozhodující je stále ta skutečnost, že v období, kdy již středoškolská mládež odevzdala přihlášky ke studiu na vysoké školy, je ke studiu VVŠ získáno jen 765 uchazečů, tj. 45 % plánovaného počtu potřeby. Větší zájem středoškolské mládeže je o studium ve VA AZ a VVTŠ, a naopak klesá zájem o studium na VPA KG.

Příčiny tohoto stavu, kromě těch, které jsem již uvedl, lze spatřovat i v nedostatečích samotné náborové činnosti, a to:

- Náborová činnost trpí nedostatkem aktivity a iniciativy nejen na stupních OVS, KVS, ale také vojenských okruhů, a to zejména při hledání a nacházení nových forem práce. Stále se ještě příliš často čeká na rozkaz a nařízení nadřízených. Je tomu tak proto, že kraj či okres hovoří o specifických podmínkách, ale tyto nejsou již specifickými formami řešení a SDN a jejich nadřízení čekají na obecnější nařízení.

- Chybí vynalézavost i při přípravě samotných aktivistů MVS, kteří by v konkrétní náborové činnosti ve školách měli sehrát spolu s pedagogickým sborem rozhodující úlohu. Stále se setkávám s tím, že k této činnosti nejsou dobře připraveni. Metoda jejich přípravy, má doposud pouze jedinou formu, a to 1krát ročně 1 až 2 hodiny přípravy a přezkoušení.

- Slabá je i připravenost samotných SDN OVS, která vyplývá částečně z toho, že v mnoha případech jde o absolventy civilních vysokých škol, kteří sami situaci na vojenských školách neznají.

- Nedaří se na středních školách najít systém větší zainteresovanosti pedagogického sboru civilních škol na náborové činnosti. Je nezbytné využít zkušeností KVS České Budějovice a Banská Bystrica – kde odbor školství KNV určil vždy v okrese 1 školního krajského inspektora, který je odpovědný za nábor do vojenských škol. Ten se zúčastňuje náborových komisí při OV KSC, čímž získává dokonalý přehled o situaci na jednotlivých školách a může přijímat i nezbytná opatření.

- Ze strany některých KVS není pomoc okresům na patřičné úrovni. Přitom na všech KVS jsou komise pro nábor, aktivity atd. – které mají nad jednotlivými OVS patronát, ale tam také vykonávají kontrolní činnost. I zde se plně potvrzuje, že hlavním problémem je právě nízká připravenost a výslednost práce mnohých aktivistů.

S cílem posoudit tyto a další problémy, které jsou v náboru oběanské mládeže ke studiu VVŠ a přijmout i komplexnější závěry a opatření se uskutečnila 20. prosince 1988 náborová komise KS FMNO, na kterou byli pozváni zástupci velitelů – předsedů náborových komisí ZVO, VVO a náčelníci školských oddělení VA AZ, VVŠ PV a VVTŠ.

co každý dělá

Na závěr jednání komise byly stanoveny tyto úkoly, a to pro:

KS FMNO

- Zpracovat metodickou pomůcku ke zvýšení podílu MSV a útvarů na branné a vlastenecké výchově.
- Plánovat pro kurs SDN zvýšený podíl zaměstnání přímo ve vojenských školách s důrazem na VVŠ PV a VVTŠ.
- Využívat možnosti jak zvýhodňovat nejlepší posluchače při zařazování do funkcí po absolvování školy a výrazně zlepšit práci s talentovanými posluchači u jednotek a útvarů.

HPS ČSLA

- Připravit využití videokazet jak v civilních školách, tak i v domech pionýrů a mládeže s pořady o vojenských školách (na každou OVS zaslat po jedné kazetě s nahrávkou o nejdůležitějších vojenských školách).
- Zvážit možnost pořádání ve VPA KG, vzhledem k neuspokojivému stavu náboru. „Dny otevřených dveří“ v říjnu a ty cestou KVS popularizovat.
- Posoudit, zda ve VVŠ by nebylo možné vytvořit systém, který by z hlediska práv matiku, (k tomu využít zkušeností Liptovského Mikuláše – individuální studijní plány, samostudium pro výtečníky atd.).

SVŠ FMNO

- Připravit pro SDN informaci o opatřeních, které byly učiněny k adaptačnímu procesu nových posluchačů ve vojenských školách a dosažených výsledcích. Získané informace využít v náborových komisích KV a OV KSČ.
- Zvážit možnost organizování „Dnů otevřených dveří“ jak ve vojenských vysokých školách, tak i ve vojenských gymnáziích a vojenských středních odborných školách v říjnu.
- Posoudit, zda ve VVŠ by nebylo možné vytvořit systém, který by z hlediska práv a povinností více preferoval vyšší ročníky (zvláště vojáky z povolání), s cílem motivovat posluchače (povinné samostudium, opuštění posádky, úroveň ubytování, atd.).
- V součinnosti s vojenskými vysokými školami vydat přehled látky k přijímacím zkouškám jednotlivých vojenských škol. Tím vytvořit podmínky pro lepší přípravu absolventů SOU s maturitou k přijímacímu řízení.
- Posoudit možnosti využití přijímání ke studiu bez přijímacích zkoušek, na základě předchozích studijních výsledků.

Vojenské školy

- Využít zkušeností VA AZ z adaptačního procesu (kde se podařilo snížit odchodovost o 50 %).
- Zvýšit podíl funkcionářů VVŠ PV a VVTŠ na práci s žáky 4. ročníků vojenských gymnázií.
- Zabezpečit účast funkcionářů škol na krajských akcích s řediteli škol, určovat posluchače na funkce instruktorů branné přípravy ve středních školách, pořádání exkurze pro novináře krajských novin, navázání družební styky s vybranými gymnázii a středními průmyslovými školami.

Vojenské okruhy

- Prosazovat ve všech krajích zvýšení podílu KNV a krajských školních inspektorů na řízení náboru na středních školách.
- Využít součinnost MVS s okresními pedagogicko-psychologickými poradnami k přípravě náborových aktivit MVS pro práci s mládeží a rodiči.
- Zabezpečit, aby náčelníci KVS zvali na nejdůležitější akce k náboru v rámci kraje i zástupce VVŠ PV, VVTŠ a VA AZ. Získat vojenské školy ke spolupráci s civilními školami a pomoci při přípravě pionýrských táborů pro uchazeče o studium vojenských škol.
- Posoudit, zda v součinnosti s MŠMaT ČSR a SSR by bylo možné 1krát ročně organizovat akce s řediteli středních škol, kde je informovat cestou zástupců VVŠ o podmínkách studia na těchto školách.
- Vytvářet postupně agitační střediska v okresech cestou KVS v součinnosti s Krajskou pedagogicko-psychologickou poradnou, kde by probíhaly všechny akce k náboru.
- Orientovat kontrolní činnost vojenských okruhů. KVS u OVS zejména na řídicí a organizační práci náčelníků v podávání objektivních informací o uskutečňovaném

náboru územním, stranickým a státním orgánům a z toho vyplývající návrhy na opatření. Dále na to, jak se osobně podílí náčelníci na řízení aktivu MVS, jaká je úroveň práce s řediteli středních škol (Rozkaz velitele ZVO č. 040/87 a Rozkaz velitele VVO č. 031/87), podíl vstupu OVS do branné výchovy na civilních školách.

– Prosazovat do práce náborových komisí KVS a OVS zásadovost v hodnocení stavu i jeho příčin. Prosadit účast z nadřízených vojenských orgánů na komisích nižšího stupně, a to zejména tam, kde jsou problémy.

Jednání potvrdilo, že při jeho dobré přípravě lze věci posuzovat na odpovídající úrovni a s potřebnou kvalitou.

Vážení čtenáři,

počínaje tímto dvojčíslem *Vojenské mysli* budou z technických důvodů i následující čísla letošního ročníku vydávána jako **dvojčísla**.

Redakce časopisu *Vojenská mysl*
